

Redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Revisionsrapport – Redovisning 2016

Riksrevisionen har granskat Kammarkollegiets Redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden, daterad 2017-02-12. Syftet har varit att bedöma om:

- redovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande regelverk,
- den ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet, finansiering och finansiella ställning, samt om
- lämnad redovisning är förenlig med och stödjer en rättvisande bild av redovisningen som helhet

Vi har införskaffat en förståelse av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen för att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår förståelse av den interna kontrollen är därmed begränsad och syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll. De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat under revisionen och som bedömts vara tillräckligt viktiga att rapportera till ledningen.

Dessa har dock inte påverkat revisionsberättelsens uttalanden.

Riksrevisionen önskar information senast 2017-05-02 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1 Tillämpning av årsredovisningslagen

Kammarkollegiet ska enligt 11 b förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden avlämna en redovisning för Allmänna arvsfonden i vilken balansräkning, resultaträkning och noter ska upprättas enligt årsredovisningslagen. Någon närmare precisering av vilket underliggande regelverk som ska tillämpas framgår dock inte. Då Allmänna arvsfonden är en unik associationsform skapar detta en tveksamhet vilket underliggande regelverk som är tillämpligt. Vidare ger lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden inte klarhet i vad som exakt avses med "redovisning". Den redovisning som Kammarkollegiet avlämnar utgör därför inte en årsredovisning även om den i sin utformning kan påminna om en årsredovisning.

Riksrevisionen har under hösten 2016 avlämnat en revisionsrapport med anledning av Kammarkollegiets tillämpning av årsredovisningslagen. I revisionsrapporten ifrågasätter Riksrevisionen om det är lämpligt att redovisa i enlighet med BFN U 95:3 som om Allmänna arvsfonden vore en avkastningsstiftelse. Kammarkollegiet har besvarat revisionsrapporten med att någon förändring av redovisningen inte skulle ske för 2016.

Riksrevisionen har inför Kammarkollegiets arbete med upprättande av redovisningen för 2016 muntligen och mailledes åter framfört synpunkten att tillämpat redovisningsregelverk inte förefaller vara det mest lämpliga för att ge en så korrekt och rättvisande bild som möjligt av Allmänna arvsfondens verksamhet. I samband med detta har Riksrevisionen argumenterat för att Allmänna arvsfonden uppvisar större likheter med en insamlingsstiftelse varför det vore mer rimligt att Kammarkollegiet tillämpar regelverk för insamlingsstiftelser istället för avkastningsstiftelser. Riksrevisionen har även varit i kontakt med Bokföringsnämnden (BFN) för att skapa klarhet i möjligheten för icke avkastningsstiftelser att tillämpa BFN U 95:3. BFN har besvarat förfrågan från Riksrevisionen med att BFN U 95:3 är avsett för just avkastningsstiftelser och att andra associationsformer inte kan tillämpa uttalandet såvida så inte framgår i annan normgivning. Riksrevisionen har framfört såväl ovan argumentation samt BFN:s synpunkt i frågan till Kammarkollegiet men utan att Kammarkollegiet velat ompröva sitt val av tillämpad redovisningsnorm.

Riksrevisionen anser inte att det är helt klarlagt varför Kammarkollegiet, trots ovan framförda tveksamheter, fortsätter att tillämpa BFN U 95:3. Samtidigt är det svårt att påstå, på basis av den osäkerhet som föreligger i normgivningen för Kammarkollegiets redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden, att nuvarande redovisning inte gör det möjligt att i huvudsak följa förvaltningens resultat och ställning. Sammantaget medför detta att Riksrevisionen därför inte uttalar sig med reservation i revisionsberättelsen för redovisningen av förvaltningen av Allmänna arvsfonden 2016 utan endast med en upplysning av särskild betydelse.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att Kammarkollegiet verkar för att uppnå klarhet i hur gällande regelverk bör tillämpas. Detta bör ske genom kontakt med Regeringskansliet.

2 Kommentar till årets utfall i kapitalförvaltningen

I årets redovisning har Kammarkollegiet kommenterat utfallet för det utländska aktieindexkonsortiet. På sidan 5 framgår att:

Under 2016 betyder det att både den aktiva risken överdrivs markant och att avkastningen i portföljen egentligen är högre (vilket kommer att synas i 2017 års redovisning).

Det har vid granskningen inte varit möjligt att verifiera ovanstående påstående då det hänvisar till kommande års redovisning. Vidare har Riksrevisionen inte erhållit tillräckliga och ändamålsenliga belägg för påståendet att den aktiva risknivån skulle vara *markant* överdriven varför påståendet inte bedöms vara rättvisande utifrån innehaven i förhållande till dess jämförbarindex. Slutligen konstaterar Riksrevisionen att motsvarande förklaring till underprestation i förhållande till index inte fanns med i 2015 års redovisning när Kammarkollegiets förvaltningsresultat istället låg något bättre än jämförelseindex.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar Kammarkollegiet att sträva efter att endast lämna kommentarer som kan styrkas samt att tillse att kommentarerna är konsekventa över tid och därmed rättvisande i förhållande till utfall mellan olika år.

Ansvarig revisor Jesper Fagerberg har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Tiglat Poli har varit föredragande.

Jesper Fagerberg

Tiglat Poli

Kopia för kännedom:

Socialdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen